

Επιλογή

Α' Πραγματικότητα και Δέον

Εισαγωγή από περιστατικά της ζωής, της Λέσχης και του Τύπου.¹

Λογοκριμένος διάλογος...

" - **Τι βιβλία να διαβάσω;**", ρωτάει το περιοδικό "ΓΥΝΑΙΚΑ" μια 17χρονη μαθήτρια Λυκείου, που αγόρασε ένα, δεν το κατάλαβε και διστάζει ν' αγοράσει δεύτερο..." " - **Διάβαξέ το ώσπου να το καταλάβεις**", της απαντάει το περιοδικό. " - **Κι αν, πιθανότατα, πρόκειται, κατά την έκφραση του Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου, για "ένα μοντέρνο κολοκύθι";!...** Δεν θα την βλάψει η επιμονή;", παρεμβαίνει μια βιβλιόφιλη της Λέσχης, προτείνοντας σύγχρονους, δόκιμους συγγραφείς και συνιστώντας τη Λέσχη.

Το περιοδικό όμως επιμελώς κι επίμονα λογοκρίνει τους συγγραφείς, τη Λέσχη και τις επιστολές... Είναι ανεπίτρεπτη... διαφήμιση! Ενώ οι παρουσιάσεις βιβλίων του περιοδικού είναι επιτρεπτή βιβλιοφιλική... διαφήμιση!

ΕΠΛ-ΚΚΛ4

Ποσότητα κι Εκθέσεις ...εκδοτών!

" - **Ποιά περίπτερα, ποιανών εκδοτών να πρωτοεπισκεφθώ** για να ψάξω βιβλία να ενημερωθώ και ν' αγοράσω;!", αναρωτιέται, ξεποδαριασμένος ο επισκέπτης υπαίθριας Έκθεσης με 200 περίπτερα εκδοτών και 40.000 τίτλους βιβλίων!...

ΕΠΛ - ΠΣΤ1

Παθητικοποίηση αναγνώστη!

" - **Γιατί να κουραστείτε** τρέχοντας σε Βιβλιοπωλεία κι Εκθέσεις Βιβλίου; Από το σπίτι σας, ξαπλωμένος άνετα στην πολυθρόνα σας, ξεφυλλίζετε τον "Οδηγό Βιβλίου", διαλέγετε και τηλεφωνάτε..." Συμβουλεύει μια λέσχη βιβλίου, προσαρμοσμένη στο πνεύμα ανέσεων και **πλήρους παθητικοποίησης του πολίτη - αναγνώστη**. Ένας βιβλιόφιλος όμως απορεί:

"-*Καλά, και πως, αφού έχετε στον Οδηγό όλα τα βιβλία, καλά και μέτρια, θα διαλέγει ο αναγνώστης; Χωρίς ούτε ένα ξεφύλλισμα του βιβλίου;!*" Η κοπέλα φαίνεται αμήχανη, οπότε παρεμβαίνει ο κ. υπεύθυνος: "- *Ξέρετε, τώρα έρχεται...βροχή και πρέπει να κλείσουμε το περίπτερο!*" (Έκθεση Ζαπτείου, Μάιος 1992).

Του ενός εκδότη!

" - Τα παιδικά βιβλία του "Ελευθερουδάκη" είναι τα καλύτερα! Αυτά παίρνω στο παιδί μου!" διακήρυσσε, με καλή πίστη κι αρκετή αφέλεια, μια μητέρα, περήφανη γι' αυτή τη **λύση "του ενός εκδότη"**, που αγνοεί εκατοντάδες άλλα, πολύ καλά βιβλία... Αλλά δεν βρίσκει άλλο τρόπο να προστατευθεί από τα πάμπολλα μέτρια, ανόητα ή ανιαρά βιβλία, που κυκλοφορούν με την αμφίεση ωραίων εκδόσεων!

Του ενός συγγραφέα!

" - Εγώ διαβάζω Σαμαράκη", βεβαίωσε καμαρώνοντας ένας φοιτητής για τη μοναδική του αυτή προτίμηση και **προσήλωση σ' έναν συγγραφέα**, που δεν είναι βέβαια και Ντοστογιέφσκι...

Ποσότητα στη Δανειστική

"- **Πόσα βιβλία πρέπει να διαβάσω για να θεωρούμαι μορφωμένη;!** 50, 100 ή 1.000", αναρωτιόταν μια κοπέλα σοβαρά, και χαμένη για πρώτη φορά μπροστά στις χιλιάδες λογοτεχνικά βιβλία μιας Δανειστικής Βιβλιοθήκης.

" - Λίγα απ' αυτά τα βιβλία θα συμβάλουν στη **διαμόρφωση της προσωπικότητάς σου**", της απάντησε η αμερικανίδα βιβλιοθηκάριας. Τα πιο πολλά είναι σκουπίδια!..."

Τα βιβλία επώνυμων από συγγραφείς – φάντασμα!

" - **Γράψε κι εσύ ένα μυθιστόρημα: μπορείς!**", συμβουλεύει ένας αρθρογράφος, ταξινομώντας από τα χιλιάδες βιβλία που κυκλοφορούν, τους "συγγραφείς" και τους κανόνες που χρειάζονται για ένα τέτοιο ... σπορ! Βέβαια, αν είσαι επώνυμος - αστέρας της πολιτικής, της τέχνης της πασαρέλας ή του ποδοσφαίρου - δεν χρειάζεται να υποβληθείς σ' αυτό τον κόπο. Ένας **συγγραφέας - φάντασμα** γράφει για σένα και κάθε εκδότης είναι πρόθυμος να το εκδώσει!...

ΕΠΛ-ΠΣΤ1,2

Οι "ειδικοί" του Τύπου - Κυκλώματα!

Για να ξεφύγει από το...**βιβλικό πέλαγος** της σύγχρονης βιβλιοπαραγωγής ο αναγνώστης καταφεύγει στους "ειδικούς" του Τύπου.

¹ Με συντημήσεις-συμβολισμούς παραπέμπουμε στα σχετικά δημοσιεύματα του Τύπου: (ΕΠΙλογή-Κυκλώματα-ΠοΣοΤικά, ΚΡΙΤικη. ΓΕΝικά, ΠαΡαΔοσιακά, ΚΡΙτηΡια,ΜεΤαΦρασεις (Σετ για ΌΣΟΥΣ ενδιαφερθούν περαιτέρω).

" - Η ενημέρωση από τις στήλες βιβλίου των εφημερίδων; Απ' ό,τι ξέρω είναι εικονικές! Ποιός διαβάζει τα **10, 15** βιβλία, που παρουσιάζει κάθε βδομάδα; Κι αυτά πώς διαλέγονται από τα 70 περίπου, που κυκλοφορούν, κατά μέσον όρο, την εβδομάδα;! Τα "φιλικά" τηλεφωνήματα, οι γνωριμίες, τα κυκλώματα παίζουν το ρόλο τους", έλεγε, με ύφος θλιμμένο, ώριμος δημοσιογράφος πολιτιστικών μεγάλης πρώτης κυκλοφορίας εφημερίδας. Και επαληθεύεται από την Αθήνα και το Δρα Ν. Ζακόπουλο μέχρι το...Λονδίνο!

ΕΠΑ-ΚΚΛ2

Βιβλιοφιλική... διαφήμιση!

Σε διάλογό τους ο Δ. Μαρωνίτης και ο Εκδότης Α.Κ., διαπιστώνουν ότι στη "Βιβλιοαγορά" έχει επικρατήσει η "**Βιβλιοφιλική Διαφήμιση**" με πολλά πρόσωπα και προσωπεία. Βιβλιογραφικά σημειώματα και βιβλιοκρισίες, που γράφονται από τους συγγραφείς και συνήθως στέλνονται απ' τους εκδότες. Ευκαιριακές βιβλιοκρισίες σε λογοτεχνικά περιοδικά. "Συνεντεύξεις". Φτιαχτοί κατάλογοι **Best-Sellers**. Εορτολογικές καμπάνιες για "τα αξιανάγνωστα" βιβλία. Κρατικά βραβεία, μάλλον συνδικαλιστικών κριτηρίων. Επιχορηγήσεις - και μέσω ΕΟΚ - των Υπουργείων Πολιτισμού και Παιδείας ...

ΕΠΑ-ΚΚΛ1-8

Κριτική και "κριτική"

Ο ρόλος της κριτικής είναι βέβαια το ν' ανιχνεύει το καλό βιβλίο και όχι να λιβανίζει τους κακούς συγγραφείς. Κριτική είναι η τέχνη των τεχνών γιατί, ουσιαστικά, είναι η τέχνη της εκλογής. Η αγάπη και το καλό γούστο είναι στενά συνυφασμένες με τις ενέργειες του πνεύματος, που φωτίζει το δημιούργημα από κάθε πλευρά και το αποκαλύπτει για να το χαρεί και να τραφεί πνευματικά ο αναγνώστης. Αλλά υπάρχει αυτή η κριτική που προάγει την λογοτεχνική δημιουργία; 'Η υπάρχει κριτική σκοπιμοτήτων, μετριότητων και κριτική χωρίς...κρίση;! Μήπως κατά γνωστή έκφραση- "η μοχθηρία είναι η ψυχή της κριτικής;" Μήπως το **marketing** και οι δημόσιες σχέσεις έχουν επηρεάσει την κριτική ώστε ν' αναδεικνύει μετριότατα έργα σε αριστουργήματα; ΕΠΑ-ΚΡΤ.ΓΕΝ1-3

Επιλογή - Αίτημα και πρόβλημα Β'

Επιλογή βιβλίου;! Μα μπορεί να υπάρξει κάτι τέτοιο; Δεν είναι καθαρά υποκειμενικά τα κριτήρια επιλογής και άρα η απάντηση δεν συζητείται και δεν αναζητείται;! Από την άλλη μεριά πώς γίνεται ένα βιβλίο καλό να διαβάζεται από πολλούς, από χιλιάδες κι εκατομμύρια αναγνώστες σ' όλο τον κόσμο, που το βρίσκουν, σχεδόν όλοι, καλό; Αυτά που λέμε κλασσικά, μήπως είναι σ' αυτή την κατηγορία; Υπερχρονικά βιβλία για όλες τις χώρες και όλες τις εποχές;! Ο Ουγκώ, ο Ντίκενς, ο Ι. Βερν, ο Χέμινγουάι, ο Ντοστογιέφσκι, η Π. Δέλτα, ο Εξυπερύ, ο Κρόνιν, ο Σαίξπηρ...διαβάζονταν και διαβάζονται. Και υπάρχουν, ανάμεσα στους σύγχρονους, αληθινοί συγγραφείς, που το έργο τους θα επιβιώσει. . Μα ποιοί είναι;

Επιλογή: Υποκειμενική; Ανελεύθερη; Εφικτή; Αναπόφευκτη; Το "πώς";

Επιλογή Βιβλίου;! Μα δεν περιορίζει την "ελευθερία" του αναγνώστη; Είναι αναγκαία η Επιλογή Βιβλίου; Και προπαντός είναι εφικτή; Ρωτάει ο σύγχρονος, μέσος άνθρωπος όταν του θέσεις απλά και μόνο -σαν τίτλο!- το θέμα. Μα σε κάθε έκφανση της ζωής δεν κάνει κανείς τις επιλογές του; Η Επιλογή δεν είναι άμεσα συνυφασμένη με την Ελευθερία κι αυτή με τη ζωή; Όπου ζωή εκεί και μια κίνηση, ένας δρόμος, μια κατεύθυνση, ένας στόχος, μια ελπίδα... Εκλογή φίλων, επαγγέλματος, συζύγου, κομμωτηρίου, γιατρού, νοσοκομείου, τροφίμων, ρούχων, κυβέρνησης, βιβλίων... Επιλογές που κάνουμε όχι μόνο για τον εαυτό μας ή την απόκτηση υλικών αγαθών αλλά και για λογαριασμό άλλων και για πνευματικά αγαθά, που η ανίχνευση τους - λόγω της σύγχρονης σύγχυσης - είναι και δύσκολη και αμφισβητήσιμη. Μήπως το θέμα δεν είναι αν μπορεί ή αν πρέπει να γίνεται η - αναπόφευκτη άλλως τε - επιλογή βιβλίου αλλά το **πώς** να γίνεται;

Μπροστά στο πρόβλημα: Βεβαιότητα και ψευδαίσθηση

Ο σημερινός αναγνώστης, που επιθυμεί να διαβάσει ένα βιβλίο, έχει τη **θεωρητική δυνατότητα** να κάνει την επιλογή του από τους **120.000** τίτλους που κυκλοφορούν ή τα **3 000** βιβλία που εκδόθηκαν τον τελευταίο χρόνο. Φυσικά, γι' αυτό το σκοπό διαθέτει δέκα λεπτά ή έστω, μισή ώρα για να ψάξει στο βιβλιοπώλη του. Ο οποίος, **με δικά του κριτήρια**, εκθέτει **100** βιβλία στον πάγκο του. Από τα οποία **λόγω τίτλου, συγγραφέα, εξώφυλλου** ο αναγνώστης θα ξεφυλλίσει **4-5**, από τα οποία θ' αγοράσει ένα! Η θα αρκεσθεί στις επιλογές και παρουσιάσεις βιβλίων των Μέσων Ενημέρωσης, ως άνω Αναγκαστικά η ποσότητα και η εμμεσότητα ελαχιστοποιούν την ελευθερία επιλογής του, ενώ πορεύεται με την ψευδαίσθηση - βεβαιότητα της δικής του επιλογής! Έτσι καταλήγει π.χ. να 'χει διαβάσει πλήθος μοντέρνους, δήθεν συγγραφείς - των οποίων τα "βιβλία" είναι εφήμερα - και ν' αγνοεί τους κλασσικούς! Φυσικά το θέμα μόλις θίγεται εδώ, εισαγωγικά, γιατί τα **κριτήρια επιλογής** βιβλίου, φερ' ειπείν, ούτε δευτερεύον θέμα είναι, ούτε απλό.

ΕΠΑ-ΚΡΤ.ΓΕΝ1

Στροφή στους παραδοσιακούς και κλασικούς;

Οι σύγχρονες τάσεις σ' όλο τον κόσμο φανερώνουν στροφή, των νέων ιδίως, προς τους παραδοσιακούς αλλά και τους κλασικούς συγγραφείς. Είναι αυτό "οπισθοδρόμηση" ή ήταν οπισθοδρόμηση η του μοντερνισμού και "προοδευτισμού" που την εικοσαετία 1975-1995!..., είχαν περιφρονήσει ή λησμονήσει την παράδοση και τους κλασικούς; Η Τέχνη "προοδεύει", όπως π.χ. η επιστήμη και η τεχνική ή έχει στοιχεία διάρκειας - είναι υπερχρονική;

ΕΠΛ-ΠΑΡΔ1,2

Οι μοντέρνοι, το NEON, η επιφάνεια..., ο Νόμος

Μήπως όμως είναι καλύτερα να διαβάσει κανείς τα μοντέρνα βιβλία, με τα μοντέρνα θέματα και όχι τα παραδοσιακά; Το αληθινό βιβλίο επηρεάζεται από το σύγχρονο ή παραδοσιακό ή ιστορικό θέμα του; Βέβαια η Γιουρσενάρ είπε ότι οι ταμπέλες "Νέον", στα βιβλία, της θυμίζουν το... NEON απορρυπαντικό! Και, φυσικά, η ειρωνεία της υπονοεί ότι το πνεύμα δεν παλιώνει κι η Τέχνη έχει διάρκεια... Κι όμως όλα γύρω μας δείχνουν σαν να αλλάζουν!.. Όλα;!... Τότε, γιατί οι Αρχαίες Τραγωδίες ή ο Σαίξπηρ δεν λείπουν από το σύγχρονο θεατρικό ρεπερτόριο;! Ο μεγάλος ποιητής Ράινερ Μαρία Ρίλκε λέει στο περίφημο βιβλίο του "Γράμμα σ' ένα νέο ποιητή":

"Μη σας παραπλανούν οι επιφάνειες, στα βάθη γίνονται τα πάντα Νόμος".

Ύστερα ο Ανδρέας Κέδρος, μιλώντας στο Γαλλικό Ινστιτούτο, χαρακτήρισε τη σύγχρονη λογοτεχνία στείρα και αναμάσημα... Ενώ ο Απόστολος Σαχίνης αμφισβητεί αν θα επιβιώσει το έργο των Μπόρχες και Μάρκες, που μιμήθηκαν και μερικοί Έλληνες συγγραφείς... Αλλά και οι κριτικοί δύο, μεγάλης κυκλοφορίας, "προοδευτικών" εφημερίδων υποστηρίζουν ότι σ' ένα "Νεκροταφείο Μυθιστορημάτων" ολοκληρώνεται η ταφή περίπου 3.000 βιβλίων νεοελλήνων "συγγραφέων" της τελευταίας 20ετίας... Μαζί, αυτό είναι το τραγικό, θάβεται και η "κουλτούρα" όσων διάβαζαν αποκλειστικά - ή κυρίως -, αυτούς τους συγγραφείς.

ΕΠΛ-KPP1 - 3

Κριτική, «κριτική», «κριτήρια»

Διαβάζοντας κριτικές για σύγχρονα βιβλία βρίσκεται κανείς κάποτε μπροστά σε εκπλήξεις. Για το ίδιο βιβλίο "κριτική" που είναι κούφος ύμνος, χωρίς επιχειρήματα. Και "κριτική", που είναι αγανάκτηση με συγκεκριμένες κρίσεις, που βγάζουν το βιβλίο μηδενικής αξίας! Το πιο περίεργο όμως είναι ότι αφιερώνονται πολύστηλες κριτικές για κακότεχνα μυθιστορήματα, / Συνήθη μειονεκτήματά τους είναι:

Ανολοκλήρωτοι ή σχηματικοί χαρακτήρες. Συχνοί πλατειασμοί κι επαναλήψεις. Μακρηγορίες και κοινοτοπίες. Διδακτισμός. Έλλειψη εσωτερικής - υφολογικής και πνευματικής - ισορροπίας. Οι ήρωες, που "αναδεικνύονται" με περιβάλλον καρικατούρες ανθρώπων. Ασαφείς, υποκειμενικοί ή ασήμαντοι "στόχοι" του συγγραφέα . Κοινότοπη ή χυδαία γλώσσα. Αηδείς σκηνές.

Κι ένα απ' αυτά τα μειονεκτήματα αρκεί για να κάνει το μυθιστόρημα ανάξιο για διάβασμα. Συχνά μάλιστα οι κριτικές επισημαίνουν αυτά τα εξόφθαλα μειονεκτήματα σε 3-4 στίχους, που χάνονται ή ξεχνιούνται ανάμεσα στους λοιπούς 150-200 στίχους της δήθεν κριτικής! Και τα βιβλία αυτά παρουσιάζουν κυκλοφορία ζηλευτή, που σημαίνει ότι οι κριτικές, που ασχολούνται μαζί τους, -με τον τίτλο, τον εκδότη και το συγγραφέα επικεφαλής- ακόμη κι όταν περιέχουν βασικές αρνητικές κρίσεις, λειτουργούν σαν διαφήμιση στην άκριτη εποχή μας.

ΕΠΛ - KPT1,2

"Προοδευτικό"! Η αξία και η μόδα

Φυσικά τα "προοδευτικά" ή μοντέρνα βιβλία δεν είναι καν βιβλία! Παρά το θόρυβο που κάνουν, ακριβώς γιατί δεν έχουν καμία ουσιαστική αξία και προορίζονται για το "Νεκροταφείο Μυθιστορημάτων", όπου καταλήγουν μόλις ατονήσει η διαφήμιση ή περάσει η μόδα που τα ανέδειξε. Αμέσως, άλλως τε, ο νοήμων αναγνώστης διαπιστώνει, απογοητευμένος, ότι απατήθηκε οικτρά, προσμένοντας κάποιο φως από τέτοια βιβλία.

Π.χ. Το όνειρο του ήρωα, τελικά, ήταν να ... φάει και να πεθάνει από το πολύ φαΐ, ύστερα από μια δίαιτα! 'Η η ηρωίδα περιφρονεί τον μικρό-κοινό λαό, που ζητάει στην αλληλοπροσφορά - όπως στο γάμο - το λόγο της ύπαρξής του, απομονώνεται αριστοκρατικά, και θαυμάζει το ίνδαμά της, τον... εαυτό της! Αλλού πάλι ο ευαίσθητος ήρωας διαπιστώνει ότι φταίει όσο και οι μεγάλοι πολιτικοί ηγέτες για τα άσχημα του πλανήτη και... τρελαίνεται! Δηλαδή η νοσοκόμα του παθολογικού αισθάνεται να φταίει... όσο κι ο χειρουργός για το θάνατο του νεοεγχειρουρηθέντος ασθενούς και... της στρίβει! Μήπως όμως για να της κολλήσει μια τέτοια - παράλογη - ιδέα ήταν ήδη βλαμμένη;! Αλλού πάλι ηρωοποιούνται περιθωριακά ρεμάλια, χωρίς ίχνος ανθρωπιάς και αξιοπρέπειας, που ανόητα διασκεδάζουν χαρτοπαίζοντας, σαχλαμαρίζοντας, οργιάζοντας...

Δεν σου προκαλούν καν θλίψη, μόνο αηδία και πλήξη! Θλιβερό είναι το φαινόμενο να εκδίδονται και από "σοβαρούς" εκδότες τέτοια βιβλία, να βραβεύονται, να εκφράζουν γι' αυτά τον κούφο θαυμασμό τους κάποιοι διανοούμενοι ή κριτικοί, να γίνονται **best-sellers** και να "τρέφεται" απ' αυτά ο αναγνώστης. Θλιβερό είναι και να

σωπαίνουν οι πολλοί "πνευματικοί" μας άνθρωποι, - χωρίς διάλογο κι ευθύνη! -, ανεχόμενοι τα ανοσιουργήματα αυτά στ' όνομα της... τέχνης ή λόγω των υψηλών τους ενασχολήσεων. Προτιμούν και προσαρμόζονται στη μιζέρια του εφικτού από το μεγαλείο του ανέφικτου².

ΕΠΑ-ΠΡΔ 1-5

Οι μέτριες μεταφράσεις βιβλίων αξίας

Το ίδιο πρόβλημα αντιμετωπίζει ο αναγνώστης στα καλά αλλά κακομεταφρασμένα βιβλία. Κι *εδώ βρίσκεται ανυπεράσπιστος καθώς ανυποψίαστος ψάχνει να δει ποιός φταίει που δεν καταλαβαίνει το βιβλίο εδώ κι εκεί, τί θέλει να πει ο συνήθως νορμάλ συγγραφέας. Αν μάλιστα θελήσει να προμηθευτεί τους αρχαίους Έλληνες συγγραφείς, από τους μοντέρνους εκδότες;!*... Μια καμπάνια της εφημερίδας του κόβει τη φόρα: **"Οι εκδόσεις στις προθήκες, η υπευθυνότητα στο ράφι!"**, **"Η εθνική κληρονομιά απαιτεί σεβασμό!"** Ωραία! Και τί λένε μια βδομάδα οι ειδικοί της καμπάνιας, ποιες είναι οι καλύτερες μεταφράσεις; Τίποτα! Τηρούν αιδήμονα σιωπή. Ποιος -«Πλωρίτης»- τολμάει να θίξει τα οικονομικά συμφέροντα;! Παραπέμπουν στην μελλοντική "αντικειμενική κριτική", την μονίμως απύσχα από το... παρόν!

ΕΠΑ-ΜΤΦ 1,2

Επίλογος στην εισαγωγή της επιλογής. Μια εμπειρία της Λέσχης - 15 χρόνια εφαρμογής

Αυτή η πραγματικότητα απεικονίζεται ανάγλυφη στα συνημμένα δημοσιεύματα του Τύπου, που **ενδεικτικά, από κάθε είδος, κοινοποιούνται**. Και που εκφράζουν παραστατικά το πρόβλημα αλλά και το Αίτημα, την ανάγκη της Επιλογής του Βιβλίου.

Στο ερώτημα «πώς» οι θεμελιακές απαντήσεις είναι:

Από αναγνώστες σε αναγνώστες

Με αγάπη, γνώση κι επίγνωση, υπομονή κι επιμονή.

Με όραμα τον Άρτιο Άνθρωπο και το Νέο, Ανθρωποκεντρικό Πολιτισμό

Με σύστημα – 15 διαδικασίες

Με μαθητεία

Με ενθουσιασμό!

Φυσικά η "Επιλογή" γίνεται, έτσι κι αλλιώς, σε όλα τα επίπεδα, από όλους τους παράγοντες, Συγγραφείς, Κριτικούς, Δημοσιογράφους, Εκπαιδευτικούς, Διανοούμενους, Αναγνώστες -, έχοντες και μη έχοντες σκοπιμότητες, κινούμενοι ή μη συγκινούμενοι από την Αλήθεια και κάποιο Ιδεώδες...

Το ερώτημα είναι αν μπορεί να υπάρξει **υπεύθυνη και με αξιώσεις "Επιλογή του Βιβλίου"**, **"Από Αναγνώστες σε Αναγνώστες"**, μια και απ' τον Αναγνώστη, τελικά, καταξιώνεται το άξιο του ονόματός του βιβλίο. Αυτό πάλι το ερώτημα έχει δύο όψεις.

Πρώτον, αν μπορεί να υπάρξει **κεντρική μεν, πολυπρόσωπη και αντιπροσωπευτική όμως Επιλογή από αναγνώστες που Ελεύθερα, Υπεύθυνα και όλο και πιο Συνειδητά** θα εκφράζουν - συνθετικά - τη γνώμη τους για τα βιβλία που διαβάζουν - ιδίως από τα νεοεκδιδόμενα. Δεύτερο, αν μπορεί **η "Επιλογή" αυτή να φθάσει** - με ποικίλους τρόπους - **στους πολλούς αναγνώστες, καλλιεργώντας τους συγχρόνως και τα κριτήρια επιλογής, ώστε, τελικά, όλο και περισσότεροι Αναγνώστες να είναι Υπεύθυνοι για την Επιλογή Βιβλίου**.

Πρέπει να υπογραμμισθεί ότι και διανοούμενοι, κριτικοί, φιλόλογοι, δηλαδή ειδικοί του βιβλίου, θα μπορούσαν θαυμάσια, μια και αυτοί είναι και αναγνώστες, να συνεργαστούν ή να αξιοποιηθεί η υπάρχουσα ήδη προσφορά τους σ' αυτό τον τομέα της "Επιλογής". Κι εδώ όμως **θα χρειασθεί ο κοινός νους, η επαφή και μαθητεία από το μέσο αναγνώστη -και όχι σνομπάρισμά του- συνεργασία διαλόγου, κοινό ανθρωπιστικό όραμα-μακριά από εγωπαθή ή σκόπιμα κίνητρα, προκαταλήψεις και δόγματα**.

Το έργο Επιλογής της Λέσχης -15 χρόνια τώρα!- **βασίστηκε στους αναγνώστες**, στον ενθουσιασμό τους πρώτο, στη συνθετική τους κρίση δεύτερο αλλά και, τρίτο, στη διασταύρωση των κρίσεων.

Σε δεύτερο επίπεδο, η επαλήθευση από έναν ευρύτερο κύκλο αναγνωστών, γίνεται στη Δανειστική Βιβλιοθήκη της Λέσχης η στο πολιτιστικό της Βιβλιοπωλείο. Βιβλία που **Ψυχαγωγούν, Μορφώνουν, Ανεβάζουν** τον σύγχρονο άνθρωπο είναι το αποτέλεσμα **αυτής της Επιλογής. Η οποία - ευτυχώς! - μακριά από του να είναι τέλεια, είναι ρεαλιστική. Γι ' αυτό και είναι ανθρώπινη - συζητήσιμη και βελτιώσιμη!** ΕΠΑ194ΑΙΤ/ΕΠΙΠΛΟΓΗ-ΓΕΝΙΚΑ

² Καθηγήτρια Μερόπη Σπυροπούλου